

Sporveiens redegjørelse under Åpenhetsloven

Forpliktelse fra ledelsen

Respekt og ivaretagelse av anstendige arbeidsvilkår og grunnleggende menneskerettigheter i egen virksomhet og leverandørkjeden står sentralt i Sporveien. Dette arbeidet er en integrert del av hvordan Sporveien jobber med bærekraft og samfunnsansvar. Hos Sporveien ønsker vi å sikre at samfunnsoppdraget vi er gitt blir løst på best mulig vis, og etter en høy etisk standard.

Sporveiens forpliktelse til å sikre en ansvarlig leverandørkjede er forankret i konsernets etiske retningslinjer og retningslinjer for leverandører.

Om Sporveien

Sporveien er Norges største kollektivselskap målt i antall reiser. Konsernet forvalter og utvikler store verdier på vegne av fellesskapet. Vårt samfunnsoppdrag er å skape mer kollektivtrafikk for pengene. Det betyr å frakte flest mulig fornøyde passasjerer dit de vil – raskt, trygt og til minst mulig kostnad for samfunnet og miljøet.

Vi drifter all T-bane og trikk i Oslo og Viken, og en stor andel av den anbudsbaserte busstrafikken i Oslo, Viken, Vestfold og Telemark. Hver eneste dag jobber våre rundt 3 300 ansatte for å levere i tråd med samfunnsoppdraget.

Organisering og styring

I forbindelse med at Åpenhetsloven trådte i kraft 1.juni 2022 ble det satt opp en tverrfaglig arbeidsgruppe bestående av Innkjøp, Konsernjuridisk og Compliance for å sikre etterlevelse av kravene i loven. Gruppen fikk som mandat å vurdere eksisterende retningslinjer og rutiner, samt roller og ansvar. Dette ansvaret er forankret i konsernledelsen og styret i Sporveien.

Det kontinuerlige arbeidet med å sikre respekt og ivaretagelse av anstendige arbeidsvilkår og menneskerettigheter i egen virksomhet og i leverandørkjeden er en integrert del av Sporveiens kjerneprosesser, som HR, HMS, innkjøp og leverandørkontroll, kontraktsinngåelse, arbeid med forretningsatferd, etc, både i konsernet og i datterselskapene.

Videre er arbeidet forankret i styrende dokumenter. Sporveiens overordnede retningslinjer for ansvarlig leverandørkjede inkluderer blant annet:

- [Etiske retningslinjer for leverandører](#)
- Varslingsrutiner
- [Intern og ekstern varslingskanal for ansatte og leverandører](#)
- Rutine for oppfølging av leveranse og leverandør
- Rutine for kontroll av sosialt ansvar hos leverandør
- Rutine for mislighold hos leverandør
- Rutine for stikkprøver og kontroll i prosjekter

- Prosedyre forberede og gjennomføre revisjoner
- Rutine ved nye/ending av leverandører
- Rutine for ivaretagelse av Påseplikten

Leverandørers forpliktelse til ansvarlig forretningsføring

Alle våre leverandører må før inngåelse av kontrakt signere et egenerklærings skjema hvor de forplikter seg til å etterleve våre etiske krav. Egenerklæringen inneholder blant annet krav knyttet til forretningsetikk, miljø og arbeidstaker- og menneskerettigheter. I tillegg har Sporveien egne seriositetsbestemmelser i våre standard kontraktsvilkår som ivaretar Oslomodellens mål og visjoner.

Sporveien oppdaterte sine etiske retningslinjer for leverandører i 2022 for å sikre at organisasjonen har nødvendige virkemidler og tiltak tilgjengelig for å gjennomføre aktsomhetsvurderingene som loven krever. De største endringene som ble gjort var som følger:

- Stille krav til at leverandøren skal ha rutiner for å sikre etterlevelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjeden tilpasset virksomhetens størrelse, virksomhetens art og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- Tydeliggjøre referansen til internasjonalt anerkjente menneskerettigheter
- Stille krav til at den høyeste standarden for arbeidstakerrettigheter alltid gjelder
- Tydeliggjøre Sporveiens rett til å sette en tidsfrist for oppretting ved eventuelle brudd
- Tydeliggjøre kravet til iverksettelse av tiltak ved brudd
- Sikre at vi har egnede sanksjoner ved brudd på etiske krav

Sporveien jobber kontinuerlig for å forbedre våre kontraktsmaler innenfor dette området.

Våre leverandører

Sporveien har en integrert forretningsmodell, der selskapet styrer vogner, personell, verksteder, infrastruktur og trafikk i ett helhetlig system. Dette gjør det også enklere å sikre anstendige arbeidsvilkår og menneskerettigheter i verdikjeden. Samtidig har Sporveien en stor leverandørbase som leverer alt fra IT-systemer, konsulenter og rekvisita til entreprenører i utbygging, vogner, skinner, arbeidsklær, stoff til seter og verktøy til verkstedene, og mange av produktene som kjøpes blir utelukkende produsert utenfor Norge.

Områder hvor vi ser særlig risiko er leverandører av utbyggingstjenester hvor det er en kjent risiko for sosial dumping, og leverandører av tekniske tekstiler, uniformer og varer som kan inneholde konfliktmineraler som er på DFØs høyrisikoliste. Samtidig stilles det strenge krav til leverandører av andre type varer som ikke er en del av vår kjernevirksomhet, som leverandør av kaffe og møbler.

Metodikk for aktsomhetsvurderinger

Sporveien har over lenger tid hatt et bevisst forhold til hvilke risikomomenter som er relevante for ulike leverandører, og det har vært et særlig fokus på risiko for sosial dumping, tvangs- og barnearbeid i leverandørkjede, korrupsjon og bestikkelse, samt negativ miljøpåvirkning.

For å standardisere og effektivisere aktsomhetsvurderingene utviklet Sporveien i 2022 et risikobasert metodeverk for aktsomhetsvurderinger og screening av våre leverandører. Vi har testet metodeverket på en utvalgt gruppe leverandører, og observert at det hjalp oss med å raskere identifisere lav-, medium- og høyrisiko leverandører.

I risikovurderingen har Sporveien tatt høyde for risiko for brudd på anstendige arbeidsforhold og grunnleggende menneskerettigheter, samt korrupsjon og bestikkelser. Indikatorene vi har brukt er:

- DFØ - høyrisikoliste
- US Department of Labour – List of Goods Produced by Child Labour or Forced Labour
- International Trade - Annual Survey of Violations of Trade Union rights (ITUC)
- Transparency International - Corruption Perception Index (CPI)

Rammeverket og risikoparameterne er basert på veiledning fra Direktoratet for økonomistyring (DFØ) og Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD).

I tillegg gjøres det eksterne eller interne integritetsundersøkelser av leverandører ved større innkjøp.

Oppfølgingstiltak

Leverandøroppfølging er noe Sporveien har jobbet med i lang tid blant annet gjennom systematisk HMS-arbeid, leverandørrevisjoner, screening av leverandører og varslingsprosedyrer.

Når vi planlegger oppfølgingstiltak vurderer vi risikoprofilen til leverandøren, samt vår påvirkningskraft. Vi har for eksempel regelmessige møter med enkelte av våre leverandører for å sikre ivaretagelse av HMS-krav i henhold til norske lover og krav, og for innleid arbeidskraft sikrer vi etterlevelse av likebehandlingsprinsippet.

I 2023 sendte Sporveien ut spørreskjemaer til utvalgte leverandører for å innhente ytterligere informasjon om hvordan de jobber med tematikken. Spørreskjemaet inkluderer spørsmål om roller og ansvar, forebyggende systemer, monitorering og oppfølging knyttet til ivaretagelse av arbeidsforhold og menneskerettigheter. Sporveien identifiserte ingen faktiske negative konsekvenser i dette arbeidet, og mottok heller ingen varsler som tydet på brudd på arbeidsvilkår eller menneskerettigheter i varslingskanalen.

Ved spørsmål, ta kontakt via post@sporveien.com